

ESEJ

Kako se fondovi EU mogu koristiti u korist zajednice u kojoj živite?

Evropska unija obezbeđuje sredstva za projekte u različitim oblastima, kao što su: urbani i regionalni razvoj, zapošljavanje i socijalna inkluzija, poljoprivreda i ruralni razvoj, pomorska politika, istraživanje i inovacije, humanitarna pomoć. Kosovo takođe ima koristi od ovih fondova. EU finansiranje Kosova može doprineti sektoru demokratije i upravljanja da poboljša kredibilitet, transparentnost, uspostavljanje demokratskih institucija; u vladavini zakona za jačanje države, borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, sprovođenje zakona; u energetici za reformu energetskog sektora, osiguravajući održivo snabdevanje energijom; u konkurenciji i inovacijama u dizajniranju i sprovođenju politika konkurencije; u obrazovanju i zapošljavanju za poboljšanje funkcionisanja tržišta rada, podizanje obrazovnih standarda; u poljoprivredi i ruralnom razvoju podići standarde bezbednosti hrane; u regionalnoj saradnji radi poboljšanja regionalnih i susedskih odnosa. Ulaganja EU na Kosovu iznosila su 158,2 miliona u 2019.

Doprinos fondova EU na Kosovu može biti u projektu „Mere energetske efikasnosti u javnim zgradama na opštinskom nivou“, u koji je uloženo oko 8 miliona evra. Na Kosovu grejanje zgrada čini oko 70% ukupne potrošnje toplotne energije. Ovaj projekat se fokusira na poboljšanje grejanja, osvetljenja i toplotne izolacije u opštinskim javnim zgradama. Ovo će pomoći smanjenju kosovskih troškova energije i poboljšanju životnog standarda, posebno u školama i domovima zdravlja.

Rezultati:

-Opštine će imati koristi od ispunjavanja lokalnih i međunarodnih ciljeva politike, naime smanjenja troškova energije i poboljšanog životnog standarda.

-Uštedeće energiju za grejanje i smanjiće troškove potrošača i povećaće nivo udobnosti u javnim zgradama.

-Procenat korišćenog uglja, kao i nivoi zagađenja će se smanjiti, što će imati direktan uticaj na životnu sredinu i zdravlje zajednice.

Još jedna investicija je u projekat „Generalna rehabilitacija puta 10, Faza 1, Kosovo Polje – Granica sa železničkom deonicom Severne Makedonije“ od oko 83 miliona evra. Železnički koridor prelazi Kosovo od severa ka jugu na putu 10, od granice sa Severnom Makedonijom do granice sa Srbijom, i povezuje Kosovo sa širim železničkim regionom. Cela pruga je u lošem stanju, sa ozbiljnim strukturnim ograničenjima koja ograničavaju saobraćaj na 60 km/h. Ruta 10 deo je proširenja

koridora jezgrene mreže transevropske transportne mreže na zapadnom Balkanu. Ukupna je dužina 256 km, od čega je 149 km na Kosovu. Put na Kosovu biće rehabilitovan u tri faze: Faza 1: Kosovo Polje – Granica sa Severnom Makedonijom; Faza 2: Kosovo Polje – Mitrovica; Faza 3: Mitrovica – Granica sa Srbijom.

Rezultati:

- 67 km železničkih pruga i 13 železničkih stanica i stajališta ažurirano je prema savremenim standardima.
- Povećanje brzine putovanja putnika i robe na 100-120 km/h
- Bezbedan i efikasan železnički prevoz približno 50% stanovništva Kosova.
- Kapacitet putničkih i teretnih šina i vreme putovanja znatno su poboljšani.
- Železnička mreža na Kosovu integrisanau koridor Orijent / East-Med, povezujući zapadni Balkan sa Austrijom, Grčkom i Bugarskom.

Jošš jedan projekat „Izgradnja kanala Lepenc i brane Firaja i Štimlje“ oko 1,5 miliona evra. Mreže za vodosnabdevanje na Kosovu uspostavljene su šezdesetih godina prošlog veka i sve donedavno su bile zapuštene zbog investicija. Oni su slabo opremljeni da se nose sa brzim rastom stanovništva i urbanizacijom koji su se dogodili u protekle dve decenije. Hronični nedostatak vode rezultira racionisanjem zaliha i do 12 sati dnevno. Situacija se dalje pogoršavala stvarajući probleme u opštinama Uroševac, Štimlje, Kačanik, Kamenica i Gnjilane.

Rezultati:

- Poboljšan kvalitet vode za piće.
- Smanjenje troškova resursa za potrošače, industrije koje više ne moraju da obezbede sopstvene sisteme vodosnabdevanja.
- Prednosti zbog smanjenja bolesti uklanjanjem zagađenja.

Podrška EU nedavno je pružena u borbi protiv COVID-19 za pokrivanje hitnih zdravstvenih potreba i ekonomskog i socijalnog oporavka i regionalnog paketa ekonomske reaktivacije.

Iznad smo pomenuli neke projekte koji će finansiranjem EU postići bolji kvalitet i produktivniji razvoj Kosova. Sprovođenje ovih projekata omogućili bi lakši pristup građanima i poboljšalo bolji životni standard.